

راهنمای عملی
تشخیص اسکناس
(پول)
ارز اصلی از تقلبی

جلد اول

مترجمان و گرد آورندگان:
مهندس علیرضا صالحین و مهندس حمیدرضا صالحین

انتشارات دانشگاهی فرهمند

.....

نام کتاب: راهنمای عملی تشخیص اسکناَس (پول) جلد اول
گردآورندگان و مترجمان: علیرضا صالحین و حمیدرضا صالحین
ویراستار ادبی: علیرضا فرهمند زادگان
تاریخ و نوبت چاپ: اول 1403
شمارگان: 100 نسخه
بها: 1800000 ریال
شابک: 978-622-7315-80-6

.....

حق چاپ برای نشر دانشگاهی فرهمند محفوظ می باشد
نشانی: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، طبقه اول

تلفن: 66410688 - 66968614

WWW.FARBOOK.IR

Farbook.pub@gmail.com

تقدیم به مردم زحمت کش و عزیز ایران

مردم زحمت کش و همیشه در صحنه‌ای که هیچگاه حتی اسم و جان فشانی‌های آنها نیز در تاریخ ثبت نخواهد گردید. این مردم قهرمانان واقعی و شایسته تقدیر و تشکر هستند. افرادی که به واسطه موقعیت مکانی و زمانی با وجود از خودگذشتگی‌های خودشان شاید هیچگاه اسمی از آنها برده نشود؛ بنابراین فرد فرد این مملکت که با شرافت و عزت زندگی می‌نماید، با تمامی سختی‌ها و ناملایمات، حسب زمان و مکان، برای معیشت، ناموس، خاک، شرافت خود، خانواده و کشورش تلاش می‌کند و می‌جنگد را باید شایسته تقدیر و تشکر واقعی دانست. شکی نیست که ممکن است اسم بسیاری از رفتگان، حاضران و آیندگان در تاریخ باقی نمانند، اما حقیقتاً این مردم، در حد توان خود صبر و کمک و از خودگذشتگی کرده‌اند. بالاخص آن گروهی که تلاش برای ساخت و آبادی کشور خودشان را داشته‌اند. از کارگر، مهندس، کشاورز، باغبان، اصناف مختلف، اساتید واقعی و دلسوز دانشگاهی، دانشجویان عزیزی که با شوق و ذوق به تحصیل می‌پردازند، کارخانه‌دارانی و تولیدکنندگان و بازاریانی که حتی با وجود و شرایط سخت و ناملایمات باز هم به راه خویش ادامه می‌دهند، عزیزان اشتغال‌زا، مردمی که با وجود ناملایمات باز هم رعایت حال یکدیگر را می‌کنند، اینها قهرمانان واقعی گمنام ایران زمین چه در زمان صلح و چه در زمان جنگ هستند. فلذا تمامی این افراد تک‌به‌تک مورد احترام و شایسته تقدیر و تشکر هستند. این اثر را به نشانه احترام و قدردانی، بر ملت عزیز ایران تقدیم می‌نمایم.

مقدمه گردآوردندگان

در جهان امروز که در آن پول و ارز، اساسی‌ترین وسیله‌ی تبدیلی است، شناخت و شناسایی پول و اسکناس جعلی امری بسیار حیاتی و حیات‌بخش است. اسکناس‌ها به عنوان نماینده‌ی ارزش و قدرت اقتصادی یک کشور، همواره مورد توجه بوده‌اند و از این رو، تلاش برای تقلید و جعل آن‌ها نیز همواره وجود داشته است. امروزه با پیشرفت فناوری، روش‌های جعل اسکناس‌ها نیز پیچیده‌تر و پیشرفته‌تر شده و به راحتی اسکناس‌های تقلبی را از اسکناس‌های واقعی نمی‌توان تشخیص داد.

این کتاب به منظور آشنایی مخاطبان با اسکناس‌های واقعی و جعلی و معیارهای امنیتی که در انواع اسکناس کشورهای مختلف به کار می‌روند، تدوین شده است. در جلد اول که کتاب پیش رو می‌باشد، اسکناس‌های دلار ایالات متحده آمریکا، سپس تمامی همسایگان خاکی کشورمان از جمله ارمنستان، آذربایجان، ترکمنستان، پاکستان، عراق، ترکیه پرداخته شده و در نهایت ریال عربستان سعودی مورد بررسی قرار گرفته است و مابقی ارزها به جلد دوم واگذار گردیده است. این مجموعه در دو جلد تدوین گردیده و بخش به بخش به المان‌ها و ویژگی‌های امنیتی هر ارز آن کشور تا الآن (سال 2024) اعلام شده توسط بانک مرکزی همان کشور گردآوری و تدوین شده است و به لحاظ اعتبار در بالاترین حد لازم را دارا می‌باشد. بنابراین در انتهای کتاب اسمی از مراجع آورده نخواهد شد، زیرا تمامی تصاویر و متون برگرفته از بانک مرکزی کشورهای مربوطه می‌باشد.

در این کتاب، روش‌های عمومی و تخصصی شناسایی اسکناس‌های جعلی توسط مراجع رسمی به صورت دقیق و کامل توضیح داده شده است. با توجه به اهمیت بالای این موضوع، از تصاویر رنگی نیز در کتاب استفاده شده است تا مخاطبان بهتر بتوانند از محتوای کتاب بهره‌مند شوند و شناخت لازم را پیدا کنند. بنابراین با مقایسه جزئیات عکس‌های رنگی و مقایسه آن می‌تواند به صورت یک دستنامه همراه، از این مجموعه در داخل و خارج کشور استفاده نمایند.

تبعات حقوقی ناخواسته برای افرادی که در خرید و فروش ارز تقلبی وارد شده‌اند، می‌تواند در داخل و خارج از کشور به صورت متفاوتی مشاهده شود. در داخل کشور، افرادی که ارزهای تقلبی را به صورت نامشروع وارد می‌کنند یا در فعالیت‌های خود از آنها استفاده می‌کنند، با مشکلات قانونی و حقوقی مواجه می‌شوند. به عنوان مثال، قوانین مربوط به تقلب ارزی و خرید و فروش ارزهای تقلبی در ایران به صورت جدی تحت پیگیری قرار دارند و کسانی که از این اقدامات استفاده می‌کنند، ممکن است با مجازات‌هایی مانند حبس یا جریمه مواجه شوند. همچنین، ممکن است افراد درگیر در این فعالیت‌ها به عنوان متخلفان مالی در نظر گرفته شده و تبعات مالی جبران‌ناپذیری را تحمیل شوند. اینگونه جرم‌ها توسط پلیس ایران مورد پالاش و پیگیری قرار می‌گیرد.

در خارج از کشور نیز، استفاده از ارزهای تقلبی می‌تواند منجر به مشکلات حقوقی گسترده‌تری شود. به عنوان مثال، اگر فردی، ارزهای تقلبی را به عنوان پرداخت برای معاملات بین‌المللی یا قراردادهای بین‌المللی استفاده کند، ممکن است با دعاوی قضایی و مشکلات حقوقی بین‌المللی روبرو شود. این مشکلات می‌تواند تبعات مالی بسیار جدی برای افراد و شرکت‌ها ایجاد کند و آنها را به دشواری‌های مالی بزرگی بکشاند. همچنین، این اقدامات می‌تواند به طور مستقیم به تزییع اعتبار و اعتماد به نفس در بازارهای بین‌المللی منجر شوند و روابط تجاری با کشورهای دیگر را آسیب بزنند. در هر کشور خارجی پلیس آن کشور به طور جدی و با قوانین پولشویی FATF و جعل افراد را تحت

تعقیب و با آنها برخورد می نمایند. همچنین انجمن ها و کمیته های تخصصی بین المللی نیز این موارد را به صورت دستورالعمل ها و بزرگراه هایی به بانک های مرکزی و پلیس اینترپل اعلام و ابلاغ می نماید. استفاده از ارزهای تقلبی، به طور مستقیم می تواند منجر به تبعات اقتصادی جدی برای فرد و اقتصاد کشور شود. یکی از این تبعات، تضعیف اعتماد عمومی به سیستم مالی و پولی کشور است. زیرا وقوع کلاهبرداری و تقلب در معاملات ارزی باعث ایجاد شک و عدم اطمینان در میان مردم و نیز سرمایه گذاران می شود، که می تواند به کاهش نرخ سرمایه گذاری و کاهش سرمایه گذاری خارجی در کشور منجر شود.

تبعات دیگری که می تواند در استفاده از ارزهای تقلبی ناشی شود، تضییع منابع مالی و اقتصادی است. با توجه به اینکه ارزهای تقلبی معمولاً ارزان تر از ارزهای واقعی به فروش می رسند، ممکن است افراد و شرکتها به عنوان نتیجه این معاملات، ضررهای مالی زیادی را تحمل کنند. همچنین، تبعات اقتصادی مرتبط با تورم و نوسانات نرخ ارز نیز می تواند با افزایش استفاده از ارزهای تقلبی افزایش یابد، که ممکن است به نارضایتی عمومی و عدم پایداری اقتصادی منجر شود.

مخاطبان این کتاب شامل عموم مردم و همچنین متخصصان خرید و فروش ارز اسکناس و صرافان هستند. این افراد در تمامی زمینه های مرتبط با ارز و پول فعالیت دارند و با مشکلاتی مانند کلاهبرداری، پول تقلبی، تبعات حقوقی و ضررهای مالی ناشی از آنها، روبرو هستند. حال این فرد برای سرمایه گذاری، خرید و فروش ارز را تهیه کند، ارز مورد نظر برای خرید کالا باشد، برای امور دانشجویی هزینه گردد یا موارد توریستی هیچ تفاوتی نخواهد داشت. با توجه به تورم رو به افزایش و نوسانات بازار، هر فردی که در خرید و فروش انواع ارز کاغذی درگیر است، ممکن است با مشکلات مالی جدی روبرو شود.

تا کنون در هیچ کشوری از دنیا به هیچ زبانی و همچنین هیچ کتابی در این موضوع گردآوری نشده است. این کتاب اثری ماندگار بوده و در صورت علاقه مندی و بازخورد مثبت، بسط و گسترش آن به ارزهای کشورهای دیگر نیز میسر خواهد بود. در نگارش این کتاب سعی گردیده تا از معادل فارسی متداول برای معادل های لاتین آنها استفاده گردد. بخش نخستین این کتاب قدری تخصصی و پیچیده برای مخاطبی که آشنایی با المان های امنیتی در زمینه چاپ اسکناس ندارد، خواهد بود، اما در فصول بعدی روند کتاب عادی شده و استفاده از آن آسان و آسان تر برای خوانندگان محترم خواهد گردید، در نظر داریم که این موضوع امری تخصصی و پر از نکات امنیتی می باشد که بسیاری از آنها قابلیت بیش ساده سازی را ندارد.

پیوست این کتاب شامل بخش اول پایگاه داده یا لیست به روز تمامی صرافی های مجاز دارای مجوز از بانک مرکزی می باشد که با کلیه مشخصات به صورت جدول به پیوست گردیده و مابقی آن در جلد بعد آورده شده است.

از جناب آقای علیرضا فرهنگزادگان، مدیر نشر دانشگاهی فرهنگد که همیشه به مانند یار و یاور و دوستی در کنار و همراه چه ما چه سایر دوستان در زمینه نشر بوده اند، کمال تشکر را داریم. وجود چنین افرادی به مانند گوهری ارزشمند در صنعت نشر کتاب می باشند.

مهندس علیرضا صالحین
مهندس حمیدرضا صالحین

فهرست مطالب

1. کلیاتی در مورد جعل، زیان های وارده، روش های موجود برای شناسایی 5
2. فصل اول: اسکناس دلار کاغذی کشور ایالات متحده آمریکا 27
3. فصل دوم: اسکناس درام کاغذی کشور ارمنستان 43
4. فصل سوم: اسکناس منات کاغذی کشور آذربایجان 67
5. فصل چهارم: اسکناس منات کاغذی کشور ترکمنستان 71
6. فصل پنجم: اسکناس روپیه کاغذی کشور پاکستان 75
7. فصل ششم: اسکناس دینار کاغذی کشور عراق 89
8. فصل هفتم: اسکناس لیر کاغذی کشور ترکیه 91
9. فصل هشتم: اسکناس ریال کاغذی کشور عربستان سعودی 123
10. پیوست کتاب: لیست صرافی های مجاز بانک مرکزی ایران به تفکیک استان و ترتیب حروف الفباء 137